

Pasaulinis
bestseleris

PASKUTINIS NAMAS NEREIKALINGŲJŲ GATVĖJE

Catriona Ward

TRILERIS

Šis romanas visiškai nunešė
man stogą. Tai ne knyga, o tikra nervų
ėdikė, paslapčių neatskleidžianti
iki pat paskutinio puslapio.

STEPHEN KING

TYTO ALBA

Catriona Ward

PASKUTINIS NAMAS
NEREIKALINGŲJŲ
GATVĖJE

TRILERIS

Iš anglų kalbos vertė
Inga Čepulienė

VILNIUS 2022

Catriona WARD
THE LAST HOUSE ON
NEEDLESS STREET
Viper, part of Serpent's Tail,
an imprint of Profile Books Ltd,
London, 2021

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © Catriona Ward, 2021

Art by Corey Brickley

© Inga Čepulienė, vertimas į lietuvių kalbą, 2022

© „Tyto alba“, 2022

ISBN 978-609-466-658-2

Tedas Banermanas

Šiandien – Mergaitės su ledinuku metinės. Tai nutiko prie ežero prieš vienuolika metų: mergaitė pirma buvo, o tada dingo. Taigi štai tokią, ir šiaip jau prastą, dieną sužinau, kad tarp mūsų yra Žudikas.

Olivija sunkiai klesteli tiesiai man ant pilvo ir tiksliai kaip laikrodukas ima leisti spigius garsus. Mano nuomone, nėra nieko geriau už katę lovoje, bent jau aš nieko geresnio nežinau. Apipilu ją dėmesiu, nes pasirodžius Lorenai jai teks dingti. Mano duktė ir mano katė viename kambaryje nebūna.

– Pabudau! – pareiškiu. – Tavo eilė ruošti pusryčius.

Dėbtelėjusi į mane tomis geltonai žaliomis akimis Olivija nutipena šalin. Susiradusi saulės apskritimą plojasi žemėn ir atsigręžusi sumirksi. Katės juokų nesupranta.

Pastveriu ant viršutinio laiptelio gulintį laikraštį. Mėgstu vietinį, nes jame skelbiami pranešimai apie retus paukščius – pastebėjęs ką įdomaus, pavyzdžiui, kokį ylasnapį genį arba sibirinį erškėtžvirblį, gali redakcijai parašyti. Dar labai anksti,

bet prieblanda jau šilta kaip arbata. Gatvė tylesnė nei įprastai. Nuščiuvusi, tarsi prisimintų.

Išvydus pirmąjį puslapį man širdis krūtinėje susigniauzia. Štai ji. Buvau pamiršęs, kad tai įvyko šiandien. Nelabai gerai gaudausi laike.

Nuotrauka visada ta pati. Išplėstos akys paskendusios skrybėlės krašto šešėlyje, pirštai gniaužia lazda, tarsi kas kėsintųsi ją atimti. Šlapi plaukai žvilga prilipę prie kiaušo, trumpi kaip berniuko. Ji maudėsi, bet niekas nesiaučia jos pūkuotu rankšluosčiu, niekas nešluosto. Man tai nepatinka. Dar persals. Kitos nuotraukos jie nespausdina, tos su manimi. Dėl jos buvo patekę į rimtą bėdą. Nors, jei klaustumėte manęs, sakyčiau, kad nepakankamai rimtą.

Jai buvo šešeri. Tas įvykis visus labai prislėgė. Turim čia tokią bėdą, ypač prie ežero, taigi niekas ilgai nedelsė. Policija išnaršė visą apygardą, apieškojo namus visų, kas galėtų skriausti vaikus.

Kol ieškojo, viduje man likti neleido, todėl stypsojau lauke ant laiptų. Buvo vasara, ryški ir karšta kaip žvaigždės paviršius. Popietė tįso, mano oda pamažu svilo. Klausiausi, kaip jie atplėšė bjaurųjį mėlyną kilimą svetainėje, atlupo grindlentes ir išmušė skylę sienoje, mano spintos gale, nes jiems pasirodė, kad ji skamba per skardžiai. Šunys iššniukštinėjo visą kiemą, miegamąjį – viską. Žinojau, kokie tai šunys. Jų akyse švietė baltieji mirties medžiai. Iš kažkur išdygęs liesas vyras puolė pleškinti fotoaparatu, o aš vis stovėjau. Nepamaniau jo sustabdyti.

– Nebus nuotraukos, nebus ir straipsnio, – nueidamas tarė man.

Nesupratau, ką tai reiškė, bet atsisveikindamas jis linksmai man pamojavo, taigi ir aš jam mostelėjau.

– Kas yra, pone Banermanai? – Detektyvė panėšėjo į oposumą. Buvo labai išvargusi.

– Nieko. – Visas tirtėjau. Ša, *Mažasis Tedi*. Mano dantys kaukšėjo lyg nuo šalčio, bet buvo taip karšta.

– Šaukėte mano vardą. Ir, regis, žodį „žalia“.

– Tikriausiai prisiminiau istoriją, kurią susikūriau vaikystėje apie dingusius berniukus, kurie virsta žaliais dalykais ten, prie ežero.

Ji į mane dėbtelėjo. Puikiai pažinojau tą žvilgsnį. Į mane nuolat visi taip žiūri. Tvirtai įsikibau į priekiniame kieme augančio liauno ažuoliuko kamieną. Medis perleido man šiek tiek savo stiprybės. Ar turiu ką jai papasakoti? Jeigu ir taip, žodžiai sukosi kažkur ten, kur užsibaigia visos mano mintys.

– Pone Banermanai, ar tai vienintelė jūsų gyvenamoji vieta? Daugiau niekur aplink nekilnojamojo turto neturite? Kokios nors medžioklės trobelės ar panašiai? – Ji nusišluostė nuo panosės prakaitą. Rūpestis slėgė ją tarsi sunkus akmuo.

– Ne, – atsakiau. – Ne, ne, ne. – Savaitgalio namų ji vis tiek nesuprastų, net jei apie juos ir papasakočiau.

Galop policija pasišalino. O kas jai liko, juk aš visą popietę praleidau parduotuvėje „7-Eleven“ – visi taip sakė. Ir apsaugos kamerų įrašas tai rodė. Štai ką ten veidavau: įsitaisydavau lauke ant šaligatvio, prie stumdomųjų durų. Kai jos švilpdamos atsiverdavo ir su šalto oro gūsiu išleisdavo laukan žmones, prašydavau saldainių. Kartais, jei jų turėdavo, žmonės mane pavaišindavo, kartais netgi nupirkdavo. Apie tai sužinojusi mamytė būtų labai susigėdusi, bet aš taip mėgstu saldainius. Nesiartinau nei prie ežero, nei prie Mergaitės su ledinuku.

Kai jie pagaliau baigė ir leido man grįžti namo, visur aplink juos užuodžiau. Namuose liko kvėpalų, prakaito, cypiančios gumos ir cheminių medžiagų pėdsakų. Nuliūdaui, kad jie matė mano brangenybes, pavyzdžiui, mamytės ir tėvelio nuotrauką. Ji jau tada buvo išblukusi, jų veido bruožai nublyškę. Palikę mane, jie tirpo baltumoje. O dar sulūžusi muzikinė dėžutė ant židinio atbrailos – mamytė atsivežė ją iš tolimojo savo krašto. Muzikinė dėžutė nebegrojo. Sulaužiau ją tą pačią dieną, kai sudaužiau ir matrioškas, po to reikalo su pele. Mažoji balerina dryksojo nulaužta nuo kotelio, pakirsta ir negyva. Galbūt dėl jos graužiausi labiausiai. (Vadinau ją Eloiza. Nežinau kodėl, man ji tiesiog panaši į Eloizą.) Ausyse skambėjo gražusis mamytės balsas. *Tu viską iš manęs atimi, Teodorai. Tik imi, imi ir imi.*

Tie žmonės apčiupinėjo visus daiktus savo akimis ir mintimis ir namai ėmė atrodyti nebe mano.

Užsimerkiau ir giliai įkvėpiau, kad nusiramčiau. Kai vėl atsimerkiau, man linksmai viepėsi stora matrioška. Šalia gulėjo muzikinė dėžutė. Balerina Eloiza stovėjo išdidi ir tiesi, gražiai iškėlus rankas virš galvos. Mamytė ir tėvelis iš nuotraukos šypsojosi. Mano dailusis oranžinis kilimas po kojomis buvo minkštas kaip pūkai.

Kaipmat pasijutau geriau. Viskas gerai. Aš namie.

Olivija įsiremė galva man į delną. Nusijuokęs ją pakėliau. Pasijutau dar geriau. Bet viršuje, palėpėje, sukrutėjo žalieji berniukai.

Kitą dieną apie mane rašė laikraštyje. Antraštė skelbė APIEŠKOTI ĮTARIAMOJO NAMAI. Ir aš, atsistojęs priešais namą. Jie apieškojo ir kitus namus, bet iš straipsnio atrodė, kad tik ma-

nąjį, o tie kiti žmonės, matyt, buvo protingesni ir fotografuojami prisidengė veidus. *Nebus nuotraukos, nebus ir straipsnio*. Mano nuotrauka buvo išspausdinta šalia Mergaitės su ledinuku, o tai jau savaimė medžiaga straipsniui.

Gatvės pavadinimo nuotraukoje nebuvo matyti, bet žmonės tikriausiai atpažino. Pro langus pasipylė akmenys ir plytos. Galybė. Vos pakeisdavau stiklą, atlėkdavo dar vienas akmuo. Jaučiau, kad einu iš proto. Tai tiek sykių kartojosi, kad galop nuleidau rankas ir užkalčiau langus fanera. Tai juos pristabdė. Maža smagumo mėtyti akmenis, kai niekas nedūžta. Dieną nebeišeidavau. Prastas buvo metas.

Mergaitę su ledinuku – tai yra laikraštį su jos nuotrauka – sukūšiu į spintelę po laiptais. Pasilenkęs įbruku į pačią stirtos apačią. O tada ant lentynos, pusiau pasislėpusį už laikraščiu šūsnius, išvystu diktofoną.

Atpažįstu jį akimirksniu. Jis mamytės. Nukeliu jį nuo lentynos. Keista jį liesti, atrodo, kad kažkas šalimais kužda, tyliai tyliai, kad negirdėčiau.

Diktofone įdėta kasetė, dalis jos panaudota – įrašyta maždaug pusė vienos pusės. Kasetė sena, su juodai ir geltonai dryžuota etikete. Ant jos – išblukusi, tvarkinga rašysena. *Pastabos*.

Juostos neklausau. Žinau, kas joje. Pastabas ji visada diktodavo balsu. Jos balsas, tariant priebalsius, vos pastebimai trūktelėdavo, ji niekaip negalėjo to išgyvendinti. Jos balse ošė jūra. Mamytė gimė toli toli, po tamsia žvaigžde.

Pamanau: *Tiesiog palik jį čia ir pamiršk, kad matei*.

Suvalgiau agurkėlių ir dabar jaučiuosi daug geriau. Juk visa tai nutiko labai seniai. Švinta, diena bus graži. Atskris paukščių.

Jie kas rytą pasipila iš miško ir leidžiasi mano užpakaliniame kieme. Geltongurklės, nykštukai, startos, egliniai kryžiasnapiai, žvirbliai, juodieji strazdai, karveliai. Jų pilna – gražu. Labai mėgstu juos stebėti. Faneroje tinkamose vietose išbadžiau kaip tik reikiamo dydžio akučių – pro jas matau visą kiemą. Pasirūpinu, kad lesyklos visada būtų pilnos, kad nestigtų vandens. Paukščiams tokiame karštyje sunku.

Jau ketinu kaip ir kasdien pasižiūrėti laukan, bet man sugniaužia širdį. Kartais širdis viską supranta greičiau nei galva. Kažkas ne taip. Rytas pernelyg tylus. Liepiu sau liautis būti keistuoliu, giliai įkvėpiu ir priglaudžiu akį prie skylutės.

Pirma pamatau kėkštą. Jis guli pačiame pievos viduryje. Ryškios susivėlusios plunksnos mirguliuoja kaip benzinas ant vandens. Trūkčioja. Vienas ilgas sparnas glosto orą, trokšdamas pakilti. Keisti jie, kai neskraido. Paukščiai. Jiems nedera ilgai taip užsibūti.

Drebančiomis rankomis pasuku raktus trijose didelėse užpakalinių durų spynose. *Spragt, spragt, spragt*. Dar ir dabar išėjęs skrupulingai visas tris užrakinu. Kiemas pilnas paukščių, jie guli išdžiūvusioje žolėje. Krūpčioja bejėgiai, prikibę prie kažkokio rusvo popieriaus lapų. Daug jų negyvi, gal dvidešimt. Kai kurie dar ne. Suskaičiuoju septynias tebeplakančias širdis. Paukščiai gauda orą, siauri juodi liežuviai sukaustyti skausmo.

Mintys pažyra kaip skruzdės, visur. Prireikia tris kartus įkvėpti, kad suprasčiau, ką matau. Naktį kažkas nusigavo prie lesyklų ir sudėjo klijų spąstus, apsuko jais vielinius narvus, prilipdė prie sėklų kamuolių, sukabintų ant virvių. Kai paukščiai auštant sulėkė lesti, jų pėdutės ir snapai prilipo prie klijų.

Galvoje sukasi tik *Žudikas, žudikas, žudikas...* Kas galėtų

šitaip pasielgti su paukščiais? Tada dingteli: *Reikia susitvarkyti. Negaliu leisti, kad tai pamatytu Lorena.*

Gebenėse prie vielinės tvoros tyko ta benamė rainė, gintarinės akys įdėmiai stebi.

– Dink! – surinku. Metu į ją pirmą po ranka pasitaikiusį daiktą – tuščią alaus skardinę. Skardinė lekia plačiu lanku ir skardžiai atsitrenkia į tvoros stulpą. Katė nusliūkina šalin lėtai, krypuodama, lyg nueiti būtų sugalvojusi pati.

Surenku dar gyvus paukščius. Mano rankose jie limpa į krūpčiojančią košę. Primena pabaisą iš mano košmarų, vien kojos ir akys, orą siurbiantys snapai. Kai bandau juos atskirti, plunksnos plyšta nuo odos. Paukščiai tyli. Gal tai ir blogiausia. Paukščiai – ne žmonės. Skausmas juos nutildo.

Parsinešu namo ir išbandau viską, ką tik sugalvoju, kad ištirpdyčiau klijus. Bet vos po kelių bandymų su tirpikliu suprantu, kad padėti tik bloginu. Paukščiai užsimerkia ir dūsta nuodinguose garuose. Nebežinau, ką daryti. Tokie klijai amžini. Paukščiai nebegali gyventi, bet jie tebegyvi. Gal juos nuskindinti, o gal suknežinti galvas kūju. Dėl kiekvienos minties jaučiuosi vis keisčiau. Gal atrakinti nešiojamojo kompiuterio spintelę. Gal internetas ką nors sugalvotų. Bet niekaip nerandu, kur padėti paukščius. Jie limpa prie visko, ką paliečia.

Tada prisimenu vieną dalyką, kurį mačiau per televizorių. Verta pamėginti, be to, ir acto turiu. Viena ranka atsipjaunu galą žarnos. Susirandu didelę plastikinę dėžę, iš po plautuvės ištraukiu sodos ir acto. Atsargiai dedu paukščius į dėžę, ją uždarau, plastikiniame dangtelyje praduriu skylę ir įkišu pro ją žarną. Maišelyje sumaišau sodos su actu, gumele pritvirtinu jį prie žarnos. Štai jums ir dujų kamera. Oras dėžėje kinta, plunksnos liaujasi virpėjusios. Viską stebiu, nes mirtis nusi-

pelno liudininko. Net ir paukščiui priklauso jį turėti. Ilgai netrunka. Iškamuoti karščio ir baimės sparnuočiai ir taip buvo bepasiduodantys. Paskutinis stimpa karvelis, jo krūtinė kilnojasi vis silpniau, kol galų gale visai nurimsta.

Žudikas ir mane pavertė žudiku.

Išnešu paukščius į šiukšlinę užpakaliniame kieme. Suglebę, dar šilti kūnai minkšti paliesti. Kažkur kaimynystėje suburzgia žoliapjovė. Ore rangosi nupjautos žolės kvapas. Žmonės bunda.

– Viskas gerai, Tedai? – Tai vyras apelsinų sulčių spalvos plaukais. Jis kasdien veda į mišką savo milžinišką šunį.

Atsakau:

– Taip, žinoma, gerai.

Vyras spokso man į kojas. Susivokiu neavįs nei batų, nei kojinių. Mano pėdos baltos ir plaukuotos. Uždengiu vieną pėdą kita, bet geriau nepasijuntu. Šuo lekuoja ir man viepiasi. Augintiniai dažniausiai būna geresni už savo šeimninikus. Man gaila visų tų šunų, kačių, triušių ir pelių. Jiems juk tenka gyventi su žmonėmis ir, dar blogiau, juos mylėti. O štai Olivija – ne augintinis. Ji – kur kas daugiau. (Spėju, apie savo kates visi taip kalba.)

Susimąščius apie Žudiką, slankiojantį aplink mano namus šaltoje tamsoje, dedantį spąstus mano kieme – gal net spokstantį vidun, negyvo vabalo akutėmis stebintį mane, Loreną ir Oliviją, – širdis suvirpa.

Grįžtu. Prie pat manęs stovi moteris su čihuahua. Jos ranka guli man ant peties. Keista. Žmonės šiaip jau nemėgsta manęs liesti. Šuo jai po ranka virpa, dairosi aplink išpūtęs akis.

Stoviu priešais moters su čihuahua namus, jie geltoni, ža-

liai apkraštuoti. Jaučiuosi kažką pamiršęs, o gal beprisime-
nantis. *Susiimk*, liepiu sau. *Nebūk keistuolis*. Žmonės keistuo-
lius pastebi. Įsimena.

– ...vargšė tavo pėda, – kalba moteris. – O kur tavo ba-
tai? – Pažįstu tą toną. Mažos moterytės visad nori rūpintis
dideliais vyrais. Mistika. – Turi rūpintis savimi, Tedai, – sako
ji. – Motina velniškai dėl tavęs nerimautų.

Pastebiu, kad iš mano pėdos varva, – ant asfalto teka tam-
siai raudona srovelė. Matyt, į kažką įmyniau.

– Veju tą benamę katę, – atsakau. – Tai yra vijau. Nenoriu,
kad ji lįstų prie paukščių mano kieme. – (Kartais nepataikau
pasirinkti veiksmažodžių laiko. Atrodo, kad viskas vyksta da-
bar, ir kartais užmirštu, kad iš tikrųjų jau įvyko.)

– Vargas su ta kate, – sako ji. Jos akys iš susidomėjimo nu-
švinta. Pažadinau joje kitokius jausmus. – Tas padaras – tikras
bjaurybė. Miestui vertėtų susidoroti su benamėmis katėmis,
kaip dorojasi su kitais kenkėjais.

– Aha, sutinku, – atsakau. – Būtinai.

(Vardų neįsimenu, bet turiu savų būdų vertinti ir prisi-
minti žmones. Pirmas: ar jie būtų geri mano katei? Šitos mo-
ters prie Olivijos neprileisčiau.)

– Na, ačiū, – tarsteliu. – Jaučiuosi geriau.

– Nėra už ką, – atsiliepia ji. – Užeik rytoj šaltos arbatos.
Iškepsiu sausainių.

– Rytoj negaliu.

– Na, tai bet kada. Mes juk kaimynai. Turime vienas kitu
rūpintis.

– Ir aš taip sakau. – Esu mandagus.

– Tavo graži šypsena, Tedai, ar žinai? Vertėtų dažniau šyp-
sotis.

Pamojuoju, nusišypsau ir nuklibikščiuoju šalin, vaidindamas skausmą, kurio nejaučiu, saugau kraujuojančią pėdą, kol įsitikinu, kad moteris pasuko už kampo.

Moteriškė su čihuahua nė nepastebėjo, kad manęs nebuvo, – tai gerai. Praradau laiko, bet, man atrodo, nedaug. Šaligatvis po kojomis vos vos šiltas – neįkaitęs. Kažkur netoliese vis dar burzgia žoliapjovė, ore tvyro lipnus ir žalias nupjautos žolės kvapas. Gal kelias minutes. Bet negerai, kad tai nutiko gatvėje. Ir prieš išeinant reikėjo apsiuti. Tai buvo klaida.

Nusivalau koją dezinfekciniu skysčiu iš žalio plastikinio butelio. Man atrodo, jis skirtas grindims ir kitiems paviršiams, ne odai. Pėda paskui atrodo kur kas blogiau – oda paraudusi, sudirgusi. Atrodo, kad skaudėtų, jeigu tik jausčiau. Na, žaizda dabar bent jau švari. Apvynioju pėdą tvarščiu. Jo ir pleistru turiu apščiai. Mūsų namuose nuolat kas nors nutinka.

Rankos lieka lipnios, tarsi kažkas būtų prie jų prikibę, gal guma ar mirtis. Prisimenu kažkur skaitęs apie tai, jog paukščiai turi utėlių. O gal žuvys. Rankas irgi nuplaunu grindų skysčiu. Visas tirtu. Išgeriu tabletę, kurią reikėjo išgerti prieš kelias valandas.

Šiandien, prieš vienuolika metų, dingo Mergaitė su ledinuku. Šįryt kažkas nužudė mano paukščius. Gal šie du įvykiai tarpusavyje neturi nieko bendra. Pasaulis pilnas nesuprantamų dalykų. Bet galbūt jie susiję. Iš kur Žudikas žinojo, kad auštant į mano kiemą maitintis suskrenda tiek paukščių? Gal jis pažįsta rajoną? Tokios mintys tikrai nepadeda man pasijusti geriau.

Sudarau sąrašą. Viršuje užrašau: *Žudikas*. Sąrašas nelabai ilgas.

Vyras apelsinų sulčių spalvos plaukais
Moteriškė su čihuahua
Nepažįstamasis

Čiulpiu pieštuko galą. Bėda ta, kad nelabai gerai pažįstu kaimynus. Mamytė pažinojo. Tokia jau ji buvo, visus apžavėdavo. Bet išvydę mane jie suka į kitą pusę. Pats mačiau, kaip jie nusigręžia ir nuskuba šalin. Taigi Žudikas ir dabar gali būti kur nors netoliese, už kelių namų, gal valgo sau picą ar ką nors ir iš manęs juokiasi. Prie sąrašo priduriu:

Ūdrų vyras, jo žmona arba jų vaikai
Vyrai, kurie kartu gyvena mėlynajame name
Moteris, kvepianti spurgomis

Surašiau beveik visus gatvės žmones.

Iš tiesų nemanau, kad kuris nors iš jų yra Žudikas. Kai kurie, pavyzdžiui, ūdrų šeima, dabar atostogauja.

Mūsų gatvės pavadinimas keistas*. Kartais žmonės sustoja ir fotografuoja jos pradžioje stovintį sulamdytą ženklą. Tada nueina, nes už jos nieko nėra, tik miškas.

Pamažu prie sąrašo prirašau dar vieną vardą. *Tedas Banermanas*. Niekada negali žinoti.

Atrakinu spintelę, kurioje laikau piešimo reikmenis, ir skrupulingai paslepiu sąrašą po sena kreidelių dėžele, kuria Lorena niekada nesinaudoja.

Taigi žmones vertinu dviem būdais: pagal tai, kaip jie elgiasi

* *Needless Street* (angl.) – Nereikalingųjų gatvė (vert. past.).

su gyvūnais, ir ką mėgsta valgyti. Jeigu mėgstamiausias jų patiekalas yra kokios nors salotos, vadinasi, tie žmonės tikrų tikriausiai blogi. Jeigu kas nors su sūriu, greičiausiai nieko baisaus.

Dar nėra nė dešimtos ryto – suprantu iš to, kaip saulė šviečia pro akutes faneroje, kaip žarsto ant grindų šviesos monetas, – o diena jau labai prasta. Taigi nusprendžiu pasiruošti ankstyvus pietus. Bus mano mėgstamiausias valgis, skaniausias pasaulyje. Gerai, dabar reikėtų išsitraukti tą įrašinėjančią daikčiuką.

Nes aš taip pagalvoju: kodėl gi nepasinaudojus diktofonu receptams įrašinėti? (Mamytei nepatiktų, žinau. Man kaista sprandas, o tai reiškia, kad tuoj pasidarysiu, kaip ji pasakytų, įkyrus.)

Išvynioju naują kasečių pakuotę. Skaniai kvepia. Įdedu vieną į aparatą. Kai buvau mažas, visad norėdavau su juo pažaisiti. Diktofonu su tuo dideliu raudonu mygtuku, kaip pianino klavišu, mat paspaustas jis garsiai spragtelė. Tik niekaip nesugalvoju, ką daryti su sena mamytės kasete, ir mane tai liūdina. Negaliu jos išmesti ar sunaikinti – negali būti nė kalbos, bet ir nenoriu laikyti su savo gražiomis naujomis kasetėmis. Taigi įkišu ją atgal į spintą po laiptais, bruku po laikraščiais, po Mergaite su ledinuku. Gerai, pasiruošęs!

Tedo Banermano sumuštinio su sūriu ir medumi receptas. Pakaitinkite aliejų keptuvėje, kol ims dūmyti. Dvi duonos riekelės iš abiejų pusių aptepkite sviestu. Paimkite čederio, man labiausiai patinka pjaustytas, bet jūs galite naudoti tokį, kokį labiausiai mėgstate. Pietūs juk jūsų. Imkite medaus ir užtepkite jo ant abiejų riekių iš vienos pusės. Ant medaus dėkite čederį. Ant čederio – supjaustytą bananą. Dabar suvožkite abi riekelės ir keptkite keptuvėje iš abiejų pusių, kol gražiai parus. Kai

iškeps, apibarstykite druska, pipirais, apšlakstykite aštriu padažu. Perpjaukite perpus. Stebėkite, kaip iš sumuštinio tįsta sūris ir medus. Beveik gaila valgyti. Cha cha – beveik.

Koks bjaurus mano balsas! Kaip keisto vaiko, prarijusio varlę. Tiek to, įrašinėsiu receptus, bet daugiau tikrai neklausysiu, nebent bus būtina.

Šitaip viską įrašinėti sugalvojo vabzdžiažmogis. Liepė pradėti rašyti „jasmų dienoraštį“. Nuo tų žodžių mane ima nerimas. Jo klausantis viskas atrodė taip paprasta. *Pasakok apie tai, kas dedasi ir kaip tai tave veikia.* Na, apie tai negali būti nė kalbos. Bet receptus įrašinėti verta, jeigu vieną dieną dingčiau ir neliktų nieko, kas juos prisimintų. Rytoj įrašysiu acto ir braškių sumuštinio receptą.

Mamytės požiūris į maistą buvo savotiškas, bet aš dievinu gaminti. Kadaisė maniau, kad galėčiau tapti šefu, gal turėčiau kokią užkandinę. „Pas Tedą“ – tik įsivaizduokit! Arba rašyčiau receptų knygas. Bet nieko panašaus imtis negaliu dėl Lorenos ir Olivijos. Jų negali palikti vienu.

Būtų gerai apie tai su kuo nors pasikalbėti. (Aišku, tik ne su vabzdžiažmogiū. Jokiais būdais negaliu atskleisti vabzdžiažmogui, kas esu.) Norėčiau savo receptais pasidalyti su draugais, bet nė vieno neturiu.

Klesteliu ant sofos ir žiūriu monstrus visureigius. Jie ne-realūs. Garsiai ūžia, viską traiško ir griaua. Jų niekas nesustabdys. Sūris ir visureigiai. Turėčiau jaustis laimingas. Bet mano galva pilna plunksnų ir snapų. O jeigu įstrigsiu klijų spąstuose? Kas, jeigu imsiu ir dingsiu? Niekas nepabus man liudininku.

Kažkas švelniai paliečia mano šoną. Olivija įbruka galvelę

man į delną, sunkiomis aksominėmis pėdutėmis švelniai užsilipa ant kelių. Sukiojasi, galop įsitaiso skreite. Ji visada žino, kai jaučiuosi nusiminęs. Murkia taip, kad visa sofa dreba.

– Na, kačiuk, – sakau jai. – Laikas keliauti į dėžę. Ateina Lorena.

Ji užsimerkia, atsipalaidavęs kūnelis suglemba. Kol nešu į virtuvę, murkdama slysta iš mano glėbio. Pakeliu seno, sugedusio šaldiklio dangtį. Reikėjo jau seniausiai išmesti, bet Olivija jį dievina, vienas Dievas žino kodėl. Kaip visada, patikrinu, ar laidas ištrauktas, nors šaldiklis jau metų metus neveikia. Aną savaitę išmušiau dangtyje dar keletą skylių – nerimauju, kad gali trūkti oro. Žudyti, aišku, sunku, bet išsaugoti gyvybę gerokai sunkiau. O, vaikyti, kiek apie tai žinau.

Mudu su Lorena žaidžiame jos mėgstamiausią žaidimą. Jame daug taisyklių, bet esmė tokia: reikia pasiutusiu greičiu lėkti per namus rožiniu dviračiu ir šaukti sostinių pavadinimus. Jeigu atsakymas teisingas, Lorena skambteli varpeliu du kartus, jeigu ne – keturis. Žaidimas triukšmingas, bet savotiškai edukacinis, taigi nesipriešinu. Pasigirdus beldimui į duris delnu užspaudžiu varpelį.

– Tyliai, kol atidarysiu, – liepiu. – Nė garselio.

Lorena linkteli.

Tai moteriškė su čihuahua. Šuo nervingai kyšteli galvą iš jos rankinės. Padėrusios jo akys žvilga.

– Panašu, kad kažkas įsijautęs žaidžia, – sako ji. – Vaikams priklauso triukšmauti, visad taip sakau.

– Pas mane dukra, – atsakau. – Dabar nelabai tinkamas metas.

– Prieš keletą metų girdėjau, kad turi dukterį, – kalba mo-

teriškė su čihuahua. – Kas man sakė? Ai, dabar neprisiminsiu. Bet pamenu girdėjusi, kad turi dukterį. Mielai su ja susipažinčiau. Kaimynams dera draugauti. Atnešiau tau vynuogių. Vynuoges valgyti sveika, jos saldžios, todėl visiems patinka. Net vaikams. Jos kaip gamtos saldainiukai.

– Ačiū, – padėkoju. – Bet dabar turiu eiti. Mudvi su ja ne dažnai gauname pabūti kartu. Be to, suprantat, namai netvarkyti.

– Kaip laikaisi, Tedai? – teiraujasi ji. – Kaip iš tiesų laikaisi?

– Gerai.

– O kaip tavo motina? Gaila, kad nerašo.

– Ir ji gerai.

– Aišku, – po geros minutės pareiškia ji. – Na, matyt, iki.

– Ei, tėti! – šūkteli Lorena, kai išėjus moteriškai su čihuahua rūpestingai uždarau duris. – Čilė!

– Santjagas! – subaubiu.

Lorena surinka ir numina šalin, nardo ir vinguriuoja aplink baldus. Mindama garsiai dainuoja savo sukurtą dainelę apie vėdarėlius – jei nebūčiau tėvas, gyvenime nepatikėčiau, kad daina apie vėdarėlius gali sukelti man tokį džiaugsmą. Bet tokia jau ta meilė, gniaužia širdį tarsi pirštais.

Ji staiga sustoja, ant medinių grindų sucypia padangos.

– Baik sekoti, Tedai, – pareiškia.

– Mes juk žaidžiam.

Širdį prislegia. Prasideda.

– Daugiau nebenoriu žaisti. Eik šalin, nervini.

– Atleisk, kačiuk, – atsakau. – Negaliu. Tau gali manęs prireikti.

– Man tavęs nereikia, – atrėžia ji. – Noriu važinėti vie-

na. – Jos balsas kyla. – Noriu viena gyventi, viena valgyti, viena žiūrėti televizorių ir daugiau niekada nieko nematyti. Noriu važiuoti į Santjagą Čilėje.

– Žinau, – raminu ją. – Bet vaikai vieni būti negali. Juos turi prižiūrėti suaugęs žmogus.

– Vieną dieną taip ir padarysiu, – neatlyžta ji.

– Nagi, kačiuk, – sakau kuo švelniausiai. – Juk žinai, kad tai neįmanoma. – Stengiuosi būti su ja kiek įmanoma nuoširdesnis.

– Nekenčiu tavęs, Tedai.

Kad ir kiek kartų ji tai sakytų, jausmas visada toks pat: tarsi gavus stiprų pasalūnišką smūgį iš nugaros.

– Tėti, o ne Tedai, – pataisau. – Juk kalbi nenuoširdžiai.

– Nuoširdžiai, – sako ji tyliau spigiu vorišku balseliu. – Nekenčiu tavęs.

– Gal ledų? – Mano balsas net ir man pačiam skamba įteikliai.

– Norėčiau iš viso nebūti gimusi, – spjauna ji, numina šalin ir varpeliui tilindžiuojant pervvažiuoja tiesiai per kiek anksčiau pieštą piešinį: juodą katę ryškiai žaliomis akimis. Oliviją.

Tai moteriškai nemelavau – namai tikrai netvarkyti. Virtuvėje Lorena išdrėbė želė, paskui ją pervvažiavo ir paliko namuose lipnų pėdsaką. Ant sofos mėtosi sulaužytos kreidelės, visur pilna neplautų indų. Vienas iš mėgstamiausių Lorenos žaidimų yra po vieną traukti iš spintelės lėkštes ir jas laižyti. O paskui surikti: „Tėti, visos lėkštės nešvarios.“ Dabar ji nusirita nuo dviračio ant grindų ir ima dėtis traktoriumi, burzgia ir ropoja.

– Jeigu tik jai smagu, – burbteliu pats sau. Tėvystė.

Man susiruošus išgerti vidurdienį tabletę su vandeniu Lorena teškiasi tiesiai į mane. Vanduo iš stiklinės išsilieja ant

mėlyno kilimo, tabletė išslysta iš rankos, šokteli tarsi geltonas skraidantis taškelis ir dingsta. Priklaupiu pasižiūrėti po sofa. Niekur nematau. Jų ir šiaip mažai liko.

– Po velnių, – nepagalvojęs lepteliu. – Prakeikimas.

Lorena ima klykti. Jos balsas virsta sirena, vis garsėja, kol, atrodo, sprogs galva.

– Tu *keikiesi*, – rauda ji. – Tu storas, didelis, bjaurus vyre, nesikeik!

Ir čia aš pratrūkstu. Netyčia, bet pratrūkstu. Norėčiau pasakyti, kad ne dėl to *storo, didelio*, bet negaliu.

– Viskas, – surinku. – Dink tučtuojau.

– Ne. – Ji drasko man veidą, aštriais nagais siekia akių.

– Kol išmoksi gražiai elgtis, čia nebežaisi. – Man pavyksta ją sulaikyti ir galop ji nurimsta. – Man atrodo, tau reikia pamiegoti, kačiuk, – sakau.

Paguldau ją ir paleidžiu plokštelę. Grotuvo šnibždesys ramina. Kambaryje suskamba mielas moteriškas balsas. Žiemos naktis, niekur nėra laisvos lovos, niekas neturi saldainių... Neprisimenu dainininkės vardo. Jos akys kupinos užuojautos. Ji kaip motina, tik tokia, kurios nereikia bijoti.

Surenku kreideles ir flomasterius, suskaičiuoju. Gerai, viskas vietoj.

Leisdamas šią muziką mokiau Loreną užmigti. Ji buvo neramus vaikas, dabar virsta mergina. Kaip tai vadinama? Anksatyvoji paauglystė. Kartais, pavyzdžiui, šiandien, ji atrodo labai jauna ir nori tik važinėti savo rausvuju dviračiu. Nerimauju dėl to, kas šiandien nutiko. O nerimauti yra dėl ko.

Pirma ir svarbiausia: aš vis dažniau dingstu. Tai nutinka, kai apima stresas. O jeigu vieną dieną dingsiu ir nebegrišiu? Lorena ir Olivija liks vienos. Man reikia stipresnių vaistų. Pa-

sitarsiu su vabzdžiažmogiu. Alus delne šaltas, atidarytas sušnypščia kaip gyvatė. Iš stiklainio ištraukiu tris marinuotus agurkėlius, perpjaunu perpus ir užtepu žemės riešutų kremu. Traškaus. Tai – geriausias užkandis ir puikiai tinka prie alaus, bet pasimėgauti neišeina.

Antras rūpestis: triukšmas. Mūsų namas prie aklagatvio, toliau tik miškas. O namas kairėje jau šimtą metų tuščias, laikraščiai, kuriais iš vidaus apklijuoti jo langai, pageltę ir susiraitę. Todėl ilgainiui atsipalaidavau. Leidau Lorenai šūkauti ir dainuoti. Reikia tai apgalvoti. Moteriškė su čihuahua ją išgirdo.

Virtuvėje po stalu pribirę juodų spiručių. Vėl ta pelė. Lorena vis dar tyliai verkia, bet pamažu rimsta – gerai. Muzika veikia. Tikėkimės, ji kurį laiką pamiegos, tada galėsiu pažadinti vakarienei. Paruošiu jos mėgstamiausią patiekalą – makaronų su dešrelėmis.

Trečias rūpestis: ar ilgai ji dar mėgs makaronus su dešrelėmis? Ar ilgai dar pajėgsiu ją saugoti? Ją nuolat reikia stebėti. Vaikai kaip grandinė ant kaklo ar širdies, jie nuolat traukia tave į visas puses. Ji per greitai auga – žinau, kad taip kalba visi tėvai, bet tai tiesa.

Raminkis, liepiu sau. Juk Olivija galop išmoko susitaikyti su esama padėtimi. Kai buvo dar kačiukas, vos man atidarius duris lėkdavo tiesiai prie jų. Niekada nebūtų ten išgyvenusi, bet vis tiek lėkdavo. Dabar įgijo proto. Tai, ko norime, ne visada sutampa su tuo, kas mums geriausia. Jeigu tai gali suprasti katė, gali ir Lorena. Tikiuosi.

Diena eina į pabaigą, po vakarienės Lorenai laikas keliauti.

– Ate, kačiuk, – atsisveikinu.

– Ate, tėti, – sako ji.

– Pasimatysim kitą savaitę.

– Aha. – Ji žaidžia su kuprinės petnešomis.

Neatrodo, kad jai tai rūpėtų, bet aš šios dalies nekenčiu. Susikūriau taisyklę neparodyti, koks nusiminęs jaučiuosi. Vėl paleidžiu plokštelę. Karštoje prieblandoje vilnija moters balsas.

Kai pasitaiko bloga diena, imu painioti *tada* ir *dabar*. Kai kuriose namo vietose nugirstu mamytės ir tėvelio balsus. Kartais jie barasi dėl to, kuris eis į parduotuvę. Kartais dzingsi ir brazda senas sukamasis telefonas koridoriuje, tada išgirstu mamytę kalbantis su mokykla, aiškinančią, kad vėl susirgau. Kartais mane pažadina jos kvietimas pusryčių. Balsas aiškus kaip dieną. O tada stoja tylą ir aš prisimenu, kad jie abu dingę. Ir tik dievai žino, kur.

Dievai arčiau, nei manai. Jie gyvena tarp medžių, už odos, tokios plonytės, kad užtenka ją tik drykstelti nagu.

*Šiandien – Mergaitės su ledinuku metinės.
Tai nutiko prie ežero prieš vienuolika metų: mergaitė
pirma buvo, o tada dingo. Taigi štai tokią, ir šiaip jau
prastą, dieną sužinau, kad tarp mūsų yra Žudikas.*

Robert Hollingworth nuotr.

CATRIONA WARD (Katriona Vord) gimė Vašingtone, tačiau augo ne vienoje šalyje: jai teko gyventi Kenijoje, Madagaskare, Jemene ir Maroke. C. Ward baigė anglų kalbos studijas Oksfordo universitete, vėliau – kūrybinį rašymą Rytų Anglijos universitete. Autorė tapo pirmąja moterimi rašytoja, dukart laimėjusia Augusto Derletho apdovanojimą už geriausią siaubo romaną. „Paskutinis namas Nereikalingųjų gatvėje“ – trečiasis autorės romanas, kritikų laikomas C. Ward literatūrinio proveržiu. Lietuvos skaitytojams tai pirmoji pažintis su šios autorės kūryba.

Tedas gyvena įprastame name įprastos gatvės gale. Už jos prasideda miškas, kur tūno jo paslaptys.

Tedas gyvena su kate Olivija. Kai ją apima nerimas, ji griebiasi Biblijos, kai supyksta – keršto.

Tedas taip pat gyvena su dukra Lorena. Rožiniu dviračiu ji suka ratus po kambarius, o subjurus nuotaikai bando pasprukti. Tačiau palikti namų jai negalima.

Į gretimą namą atsikrausčius naujai kaimynei, Tedas tikisi su ja susidraugauti. Tačiau ji turi kitą tikslą – išnarplioti paslaptį, sugriovusią jos gyvenimą. Ji tiki, kad ta paslaptis gaubia Tedą. Bet jis to nežino.

*Šiurpinanti kelionė į žmogaus sąmonę, tarsi ledo
kirtikliu skinantis gilyn į tūkstantmetį ledyną: kuo
giliau, tuo šalčiau. – The New York Times*

ISBN 978-609-466-658-2

TYTOALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt